

چکیده:

در دنیای رقابتی امروز دستیابی به مقاصد راهبردی بدون داشتن سازمان امکان پذیر نیست. در این محیط‌های رقابتی بسیار متغیر، شرکت‌ها باید طرح‌هایی ارائه نمایند که مطمئن شوند مرزهای سازمانی منعطف‌تر و نفوذپذیرتر می‌شوند. بنابراین در اجرای یک راهبرد به دقت تدوین شده، ساختار سازمانی اولویت عمده‌ای دارد. ساختار و استراتژی رابطه‌ای بسیار نزدیک با هم دارند، به صورتی که در حال حاضر استراتژی یکی از عوامل اصلی تعیین ساختار به حساب می‌آید و بازنگری ساختار اداری سازمان‌ها در راستای هدف‌های سازمان یک نیاز بایسته است.

این پژوهش به بررسی رابطه میان استراتژی رقابتی و ساختار سازمانی در شرکت گلستان می‌پردازد. سوال اساسی تحقیق بررسی این موضوع است که اساساً آیا رابطه‌ای بین استراتژی رقابتی و ساختار سازمانی وجود دارد یا خیر و سازمان چگونه می‌تواند ساختاری متناسب با استراتژی رقابتی ایجاد نماید؟ در این تحقیق سعی داریم با شناخت استراتژی رقابتی کاربردی سازمان بر اساس مدل رقابتی پورتر و همچنین بررسی ساختار تشکیلاتی همان سازمان به بررسی رابطه بین آن دو پرداخته و از تناسب یا عدم تناسب بین استراتژی رقابتی و ساختار در سازمان مورد مطالعه آگاهی یابیم.

ادبیات موضوع در قالب پنج مبحث استراتژی رقابتی، ساختار سازمانی، چگونگی و ضرورت هماهنگی این دو در یک سازمان و پیشینه تحقیق تنظیم گردیده است.

جامعه آماری تحقیق مدیران و کارشناسان شرکت گلستان می‌باشند و با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی به تعیین نمونه معرف پرداخته شده است. روش گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده و روش تحقیق نیز توصیفی-میدانی می‌باشد.

لذا به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد 260 نفر از 800 نفر کارکنان در شرکت گلستان را پس از بررسی روایی و پایایی پرسشنامه‌های مورد استفاده در نمونه مقدماتی، انتخاب نموده و پرسشنامه‌های پژوهش را بین آنها توزیع نمودیم.

روش‌های آماری مورد استفاده در این تحقیق عبارتند از: محاسبه درصد فراوانی داده‌ها، محاسبه ضریب همبستگی، میانگین، انحراف معیار و آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (KS) جهت سنجش نحوه توزیع داده‌ها و آزمون همبستگی اسپیرمن برای بررسی وجود اختلاف معنی‌دار میان دو گروه پاسخ‌دهنده مدیران و کارشناسان.

نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی ابعاد پرسشنامه ساختار سازمانی نشان داد که پاسخ‌گویان وضعیت عنصر مشارکت را در شرکت گلستان بالاتر از متوسط، عنصر رسمیت و تمرکز را در حد متوسط و تا حدودی بالاتر از متوسط ارزیابی نموده‌اند. همچنین نتایج تجزیه و تحلیل توصیفی ابعاد پرسشنامه استراتژی رقابتی نیز نشان داد که پاسخ‌گویان وضعیت استراتژی رهبری هزینه را در شرکت گلستان بالاتر از متوسط و وضعیت استراتژی تمرکز و استراتژی تمایز را در شرکت مربوطه بالاتر از متوسط و تا حدودی خوب ارزیابی نموده‌اند.

نتایج حاصل از جداول آماری موید این مطلب است که به جز شاخص مشارکت و تمرکز میان دیگر شاخص ساختار سازمانی یعنی رسمیت رابطه معنادار در شرکت گلستان وجود دارد.